

Dato: 4. juli 2024
Kontor: Nordatlantkontoret
Sagsbeh: Rune Kistrup
Sagsnr.: 2023-05061
Dok.: 3333924

KOMMENTERET OVERSIGT

over

høringssvar om forslag til lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland (Styrket indsats mod stalking, kriminalisering af identitetsmisbrug og afbrydelse af påtalefrist m.v.)

Indholdsfortegnelse

1. Høringen.....	2
1.1. Høringsperiode.....	2
1.2. Hørte myndigheder og organisationer m.v.....	2
2. Høringssvarene.....	5
2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget.....	5
2.2. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget.....	5
2.2.1. Styrket indsats mod stalking	5
2.2.2. Indsamling af data og statistik om stalking og identitetsmisbrug	7
2.2.3. Forebyggende indsats mod stalking	7
2.2.4. Ligestillingsvurdering	8
2.2.5. Lovforslagets økonomiske konsekvenser	9
3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet.....	9

1. Høringen

1.1. Høringsperiode

Et udkast til forslag til lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland (Styrket indsats mod stalking, kriminalisering af identitetsmisbrug og afbrydelse af påtalefrist m.v.) har i perioden fra den 24. maj 2024 til den 21. juni 2024 (29 dage) været sendt i høring hos en række myndigheder, organisationer m.v.

Udkastet til lovforslag blev den 24. maj 2024 endvidere sendt til Folketingets Grønlandsudvalg og Folketingets Retsudvalg til orientering.

Herudover blev udkastet til lovforslag offentliggjort på Høringsportalen den 24. maj 2024.

1.2. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Nedenfor følger en alfabetisk oversigt over hørte myndigheder og organisationer m.v.

Ud for hver høringspart er det ved afkrydsning angivet, om der er modtaget hørings svar, og om høringsparten i givet fald har haft bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Oversigten omfatter herudover interessenter, som ikke er blandt de hørte myndigheder, organisationer m.v., men på egen foranledning har sendt bemærkninger til udkastet til lovforslag. Sådanne interessenter er i oversigten markeret med*.

Høringspart	Hørings-svar modtaget	Bemærkninger	Ingen bemærkninger	Ønsker ikke at afgive hørings svar
Advokatrådet				
Advokatsamfundet				
Amnesty International				
Avannaata Kommunia				

Dansk IT				
Dansk Socialrådgiverforening				
Danske Advokater				
Danske Handicaporganisationer				
Danske Regioner				
Datatilsynet				
Den Danske Dommerforening	X		X	
Den Uafhængige Politiklagemyndighed	X		X	
Det Grønlandske Hus				
Det Kriminalpræventive Råd				
Direktoratet for Kriminalforsorgen	X		X	
Dommerfuldmægtigforeningen				
Domstolsstyrelsen				
Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige				
Foreningen af Offentlige Anklagere				
Foreningen af Offentlige Anklagere i Grønland				
Foreningen af Statsadvokater				
Forsvarerforeningen i Grønland				
Grønlandske Advokater				
Grønlands Landsret	X		X	
Grønlands Politiforening				

Grønlands Råd for Menneskerettigheder	X	X		
Institut for Menneskerettigheder	X	X		
Justitia				
Kommune Kujalleq				
Kommune Qeqertalik	X	X		
Kommuneqarfik Sermersooq				
Kommunernes Landsforening	X		X	
Kredsdommerforeningen				
Kriminalpolitisk Forening (KRIM)				
Landsforeningen af Forsvarsadvokater				
Landsforeningen SIND				
Landsforsvareren for Grønland				
Lægeforeningen				
Nunatsinni Advokattit				
PiSiu (Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd)	X	X		
Politiforbundet i Danmark	X		X	
Psykiastrifonden				
Qeqqata Kommunua	X		X	
Retspolitisk Forening				
Retten i Grønland	X		X	
Rigsadvokaten	X		X	
Rigspolitiet	X		X	
Østre Landsret	X			X
Vestre Landsret				

2. Høringssvarene

2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget

Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd (PiSiu) er generelt positive over for de foreslåede ændringer i kriminalloven. Rådet understreger samtidig, at det er vigtigt, at der sikres de nødvendige ressourcer til realiseringen af de nye tiltag.

Det Grønlandske Råd For Menneskerettigheder har anført, at der i takt med den teknologiske udvikling er opstået nye metoder, hvormed gerningspersoner kan udsætte ofre for massiv forfølgelse og chikane. Rådet bemærker samtidig, at vold i alle dens former må ses i et helhedsperspektiv, og at Grønland og Danmark har pligt til at forebygge, efterforske og retsforfølge udøvere af vold.

Kommune Qeqertalik finder det positivt, at der rettes større opmærksomhed på de mere usynlige voldsformer samt den digitale og psykiske vold.

Institut For Menneskerettigheder bemærker, at en kriminalisering af stalking vil være et positivt skridt i retning af at opfylde Grønlands internationale forpligtelser i forhold til artikel 8 (retten til privat- og familieliv) i EMRK, og at kriminaliseringen samlet set vil være et menneskeretligt fremskridt i Grønland.

2.2. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget

2.2.1. Styrket indsats mod stalking

Det Grønlandske Råd For Menneskerettigheder anbefaler, at der tilvejebringes generel oplysning og rådgivning om stalking og digitale krænkelser, og at der etableres rådgivning til ofre for stalking og for digitale krænkelser.

Justitsministeriet bemærker, at den foreslåede bestemmelse om stalking i kriminallovens § 88 b vil blive omfattet af retsplejelovens § 333 om bistandsbisdidere som følge af dens placering i kriminalloven. Det indebærer, at den forurettede i sager om stalking vil få mulighed for at få beskikket en bisidder, som kan støtte og vejlede den forurettede i forbindelse med afhøringer ved politiet og ved en eventuel senere retssag.

Justitsministeriet bemærker endvidere, at ministeriet inden udgangen af indeværende folketingsår vil udarbejde en plan for, hvordan der hurtigst muligt kan etableres en offerrådgivning i Grønland.

Justitsministeriet kan desuden oplyse, at der ikke blev iværksat en oplysningskampagne eller lignende i Danmark i forbindelse med gennemførelsen af den tilsvarende ændring i den danske straffelovs § 242 og § 264 e. Justitsministeriet påtænker heller ikke at iværksætte en oplysningskampagne i Grønland i forbindelse med lovforslagets vedtagelse.

Kommune Qeqertalik anfører, at det vil være ønskeligt, at børns overværelse af psykisk vold, f.eks. igennem stalking, bliver beskrevet i loven, så kommunernes arbejde med børn og unge bliver mere entydig. Kommunen har desuden foreslået, at domme til behandling i Alliaq kan blive et tilbud for mindreårige.

For så vidt angår børns overværelse af psykisk vold skal Justitsministeriet dog bemærke, at det fremgår af kriminallovens § 88 a, at for psykisk vold dømmes den, som tilhører eller er nært knyttet til en anden husstand eller tidligere har haft en sådan tilknytning til husstanden, og som gentagne gange over en periode udsætter den anden for groft nedværdigende, forulempende eller krænkende adfærd, der er egnet til utilbørligt at styre den anden, herunder ved udøvelse af negativ social kontrol.

Som et eksempel på adfærd, der – afhængig af de nærmere omstændigheder – kan betragtes som nedværdigende, forulempende og krænkende, nævnes i forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2023-24, tillæg A, L 14 som fremsat, s. 4, bl.a. den situation, at et barn overværer vold, psykisk vold eller andre overgreb over for barnets forældre eller søskende.

Derudover fremgår det af forarbejderne til kriminallovens § 88 a, at det bør indgå som en skærpende omstændighed, hvis et barn overværer psykisk vold mod en nærtstående.

For så vidt angår forslaget om, at behandling i Alliaq kan blive et tilbud for mindreårige, henviser Justitsministeriet til Naalakkersuisut, som desuden vil få forelagt høringssvaret fra Kommune Qeqertalik.

Justitsministeriet kan desuden oplyse, at børns overværelse af stalking ikke er beskrevet nærmere i forarbejderne til den danske straffeloves § 242 om stalking, som nærværende lovforslag i vidt omfang bygger på. Justitsministeriet har heller ikke fundet anledning til at uddybe dette yderligere i nærværende lovforslag.

Det Grønlandske Råd For Menneskerettigheder og Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd (PiSiu) anbefaler, at den næste nationale strategi mod vold indeholder tiltag mod psykisk vold og digitale krænkelser.

Justitsministeriet henviser til Naalakkersuisuts handlingsplan mod vold i nære relationer 2023-2027, hvor bl.a. forebyggelse af vold i hjemmet og viden om vold i nære relationer udgør et indsatsområde.

Justitsministeriet bemærker, at Naalakkersuisut vil få forelagt høringssvarene fra henholdsvis Det Grønlandske Råd For Menneskerettigheder og Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd (PiSiu).

2.2.2. Indsamling af data og statistik om stalking og identitetsmisbrug

Det Grønlandske Råd For Menneskerettigheder anbefaler, at myndighederne genererer data og viden om omfang og udbredelse af både de digitale former og offline former for vold.

Justitsministeriet er enig i, at det er vigtigt, at offentligheden og myndighederne i Danmark og Grønland har adgang til ny og opdateret viden om justitsområdet i Grønland.

Justitsministeriet kan i den forbindelse oplyse, at udrulningen af politiets sagsstyringssystem (POLSAS) vil forbedre dataindsamlings- og rapporteringsmulighederne for Grønlands Politi. Derudover vil Rigspolitiets platform (QlikView), der anvendes til rapportering og statistik, blive implementeret.

Det er således forventningen, at der fremadrettet vil kunne genereres data af bedre kvalitet om kriminallovsovertrædelser i Grønland, herunder de foreslåede kriminaliseringer af henholdsvis stalking og identitetsmisbrug.

2.2.3. Forebyggende indsats mod stalking

Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd (PiSiu) bemærker, at det er vigtigt, at gerningspersonen modtager den nødvendige hjælp og støtte, så vedkommende kan bryde med denne form for handlinger.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at hvis retten vurderer, at en betinget anstaltsdom ikke er tilstrækkelig til at afholde gerningspersonen fra yderligere lovovertrædelser, men at denne har behov for den støtte, som et tilsyn indebærer, kan retten i stedet vælge en dom til tilsyn, jf. kriminallovens kapitel 28, eller en dom til anstalt og tilsyn, jf. kriminallovens kapitel 30.

Ved en sådan dom kan retten fastsætte som vilkår, at den dømte efter bestemmelse af kriminalforsorgen 1) undergiver sig afvænningsbehandling for misbrug af alkohol, narkotika eller lignende stoffer, om nødvendigt i en særlig institution eller på hospital i Grønland, 2) undergiver sig lægelig behandling, om nødvendigt på hospital i Grønland, eller 3) undergiver sig psykologisk eller psykiatrisk/sexologisk behandling, jf. kriminallovens § 135, stk. 1, og § 145, stk. 1, 3. pkt.

Retten kan desuden fastsætte andre vilkår, som findes formålstjenlige, herunder at den dømte 1) afholder sig fra misbrug af alkohol, narkotika eller lignende stoffer, 2) afholder sig fra at indtage eller skaffe sig alkohol eller 3) retter sig efter kriminalforsorgens bestemmelser om indskrænkninger i rådigheden over indtægt og formue og om opfyldelsen af økonomiske forpligtelser, jf. kriminallovens § 136, stk. 1, og § 145, stk. 1, 3. pkt.

2.2.4. Ligestillingsvurdering

Institut For Menneskerettigheder bemærker, at lovforslaget ikke indeholder en ligestillingsvurdering. Instituttet anfører desuden, at lovudkastet – efter instituttets vurdering – har en række ligestillingsmæssige konsekvenser, da stalking oftest rammer kvinder.

Det fremgår af pkt. 4.2.6.3 i Justitsministeriets vejledning om lov kvalitet, at en ligestillingsvurdering af et lovforslag skal foretages, hvor det er relevant, og hvor eventuelle ligestillingsmæssige konsekvenser vurderes at være væsentlige. Hvis lovforslaget ikke forventes at have sådanne konsekvenser, bør det ikke oplyses i bemærkningerne.

Justitsministeriet har i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget om en selvstændig kriminalisering af stalking i kriminalloven foretaget en vurdering af, hvorvidt lovforslaget vil have ligestillingsmæssige konsekvenser.

Det er Justitsministeriets vurdering, at lovforslaget umiddelbart ikke vil have ligestillingsmæssige konsekvenser, hvorfor ministeriet ikke har oplyst om sådanne konsekvenser i lovforslaget. Justitsministeriet har i forbindelse med denne vurdering lagt vægt på, at lovforslaget ikke vil have forskellige konsekvenser for kvinder og mænd, da den foreslåede bestemmelse om stalking finder anvendelse på samme vilkår for både mænd og kvinder. Dette gør sig gældende, uanset om det ene køn må forventes at blive overrepræsenteret som offer eller ej.

2.2.5. Lovforslagets økonomiske konsekvenser

Det Grønlandske Råd For Menneskerettigheder anbefaler, at der sikres tilstrækkelige ressourcer til de, der skal håndtere anmeldelserne. **Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd (PiSiu)** bemærker, at det er vigtigt, at der sikres de nødvendige ressourcer til, at de nye tiltag kan realiseres.

Som det fremgår af lovforslagets pkt. 3, forventes lovforslaget at medføre begrænsede merudgifter for politiet og anklagemyndigheden samt for domstolene, der kan henføres til en øget sagsmængde. Hertil forventes merudgifter for kriminalforsorgen på ca. 0,7-4,0 mio. kr. årligt, som kan henføres til ekstra belæg i kriminalforsorgen i Grønland.

3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

I forhold til det udkast til lovforslag, der har været i offentlig høring, er der foretaget ændringer af sproglig, redaktionel og lovteknisk karakter.